

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediiow/komunikaty/10021,Komunikat-Glownej-Komisji-Scigania-Zbrodni-przeciwko-Narodowi-Polskiemu.html>
20.10.2026, 00:28

Strona znajduje się w archiwum.

Komunikat Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

06.10.2004

W dniu 05 lutego 2002 roku prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie wszczął śledztwo w sprawie funkcjonowania w okresie od 28 listopada 1956 roku do 31 grudnia 1989 roku w strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych związku, w skład którego wchodził funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa, kierowanego przez osoby zajmujące najwyższe stanowiska państwowe, który miał na celu dokonywanie przestępstw, a w szczególności zbrodni zabójstw osób – działaczy opozycji politycznej i duchowieństwa tj. o czyny z art. 258 par. 1 i 3, art. 148 par. 1 i inne w związku z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Do prowadzenia śledztwa powołano zespół w skład, którego weszli dwaj funkcjonariusze policji oraz prokuratorzy Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie. Po wszczęciu śledztwa do jego dowodów zaliczono materiały zebrane w toku innych postępowań dotyczących przestępstw popełnionych na szkodę działaczy opozycyjnych oraz księży katolickich.

Mając na uwadze łączność przedmiotową do dokumentacji śledztwa zaliczono ponadto materiały postępowań umorzonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej.

Dotychczas prowadzący śledztwo ustalili i przesłuchali kilkuset świadków, przeprowadzili liczne eksperymenty kryminalistyczne, przy udziale biegłych różnych specjalności, dokonali oceny okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Ponadto zarządzono i przeprowadzono liczne kwerendy archiwalne oraz przeanalizowano uzyskane dokumenty. Wobec ustalenia, że w zasobach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji znajdowały się dokumenty mogące mieć związek z prowadzonym śledztwem wystąpiono o ich przekazanie do Instytutu Pamięci Narodowej. Przejęte dokumenty są w chwili obecnej poddawane ocenie prawnokarnej.

Jednym z najważniejszych wątków prowadzonego śledztwa uczyniono wyjaśnienie okoliczności związanych z zabójstwem w październiku 1984 roku księdza Jerzego Popiełuszki, a w szczególności ustalenie, czy poza osobami, przeciwko którym zakończyły się postępowania karne, jest możliwe wskazanie inspiratorów zabójstwa z kręgu osób sprawujących wówczas najwyższe funkcje partyjne i państwowe. Co oczywiste, przedmiotem śledztwa nie mogło być weryfikowanie ustaleń, objętych powagą rzeczy osądzonej, a więc tych na podstawie których skazano w procesie toruńskim trzech bezpośrednich sprawców zabójstwa i ich przełożonego oraz osądzono dwóch domniemych mocodawców, wobec których prowadzono postępowania w latach

dziewięćdziesiątych. W toku śledztwa weryfikowano jednak na podstawie zebranych dowodów hipotezę, czy ksiądz Jerzy Popiełuszko mógł zostać zamordowany w innym czasie i okolicznościach, aniżeli ustalono to w dotychczasowych procesach.

Pomimo intensywnych i wielokierunkowych oraz pracochłonnych czynności dotychczas nie uzyskano wystarczających dowodów, które mogłyby procesowo potwierdzić badane w śledztwie hipotezy. Jakkolwiek powołani w toku śledztwa biegli z zakresu medycyny sądowej nie wykluczyli, że zgon księdza Jerzego Popiełuszki mógł nastąpić po dniu 19 października 1984 roku, to jednak tej hipotezy nie zdołano w toku śledztwa zweryfikować pozytywnie innymi dowodami. Dotyczy to w szczególności dowodów z zeznań świadków przesłuchanych na okoliczności wrzucenia, poszukiwania i wydobycia ciała księdza Jerzego Popiełuszki.

Ocenic więc należy, że cele, które stawia przez śledztwem kodeks postępowania karnego oraz ustawa o Instytucie Pamięci Narodowej nie zostały dotychczas osiągnięte. Należy jednak stwierdzić, że możliwości dowodowe w tym postępowaniu nie zostały jeszcze wyczerpane, a więc śledztwo w tym zakresie będzie kontynuowane. Uzasadnieniem takiego założenia jest fakt, że ciągle jeszcze pojawiają się związane z przedmiotem śledztwa informacje, czy też dokumenty, jak chociażby ujawniony ostatnio przez profesora Andrzeja Paczkowskiego, które wymagać będą procesowej weryfikacji.

Przedstawiony przez profesora Andrzeja Paczkowskiego dokument nie był znany prokuratorowi prowadzącemu śledztwo. Użyte w komunikacie PAP-u z dnia 5 października 2004 roku określenie według, którego gen. Milewski ponosi „odpowiedzialność polityczną” za zabójstwo księdza Jerzego Popiełuszki będzie przedmiotem prawnokarnej oceny dokonanej przez prowadzącego śledztwo prokuratora.

Celem tej oceny będzie ustalenie, czy za tym określeniem kryje się sprawstwo kierownicze, podżeganie, czy też pomocnictwo do uprowadzenia i zabójstwa księdza Jerzego Popiełuszki.

Prowadzący śledztwo badał będzie także przyczyny dla których uczestnicy narady z dnia 25 października 1984, o której mowa w dokumencie ujawnionym przez prof. Andrzeja Paczkowskiego nie podzielili się z prokuratorami prowadzącymi wówczas śledztwo swoją wiedzą o związku gen. M. Milewskiego z uprowadzeniem i zamordowaniem ks. Jerzego Popiełuszko.

Prokurator IPN zwrócił się o wskazanie miejsca przechowywania oryginału dokumentu zaprezentowanego przez prof. Andrzeja Paczkowskiego.

Prokurator IPN - Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku Ośrodek Zamiejscowy w Olsztynie skierował w dniu 26 lutego 2004 roku do Sądu Rejonowego w Giżycku akt oskarżenia przeciwko M. Milewskiemu zarzucając mu bezprawne pozbawienie wolności Czesława B. w dniu 20 marca 1947 w Miłkach ówczesne woj. olsztyńskie pomimo, że w tym czasie obowiązywała ustawa o amnestii z dnia 22 lutego 1947r, przy czym pozbawienie wolności łączyło się ze szczególnym udręczeniem wobec wydania pokrzywdzonego władzom obcego państwa, następstwem czego został on uprowadzony poza granice kraju, tj. o popełnienie przestępstwa z art.189 § 2 kk w zw. z art.2 ust 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o IPN - KŚZpNP.

Przesłuchany w charakterze podejrzanego o wydanie w ręce NKWD żołnierza polskiego państwa niepodległościowego M. Milewski nie przyznał się do zarzucanego mu czynu. Na pierwszą rozprawę wyznaczoną na dzień 30 września 2004 roku oskarżony nie stawił się. Jego obrońca złożył wniosek o poddanie oskarżonego badaniem przez biegłych lekarzy. Nie wyznaczono kolejnego terminu rozprawy.

[Następny Strona](#)

Centrala